

Số: 05/2026/QĐST-VDS

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 12 tháng 5 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 17 - THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Văn Sô
- Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Trường Phúc - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 17 - Thành phố Hồ Chí Minh.
- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân khu vực 17 - Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên họp: Ông Võ Anh Duy - Kiểm sát viên.

Ngày 12 tháng 5 năm 2026, Tòa án nhân dân khu vực 17 - Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết vụ án dân sự thụ lý số 14/2025/TLST-VDS ngày 17 tháng 12 năm 2025 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp số 119/2026/QĐST-VDS ngày 05 tháng 5 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu: Nguyễn Thị M, sinh ngày 01/01/1963, CCCD số 074163005620; Địa chỉ: Tổ B, ấp L, xã T, Thành phố Hồ Chí Minh. Có mặt.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông Nguyễn Văn Q, sinh năm 1972; CCCD số 074072008465; địa chỉ: Tổ C, ấp L, xã T, Thành phố Hồ Chí Minh, vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu và trong quá trình tố tụng, bà Nguyễn Thị M trình bày:

Từ trước năm 1998 ông Q sinh sống bình thường cùng bà M, tới đầu năm 1998 thì phát hiện có dấu hiệu bất thường trong sinh hoạt hàng ngày, thường xuyên la mắng chửi mọi người xung quanh, có những lúc bỏ nhà đi không biết đường về. Gia đình đưa ông Q đi khám thì phát hiện ông Q bị phát bệnh tâm thần. Hiện nay mọi sinh hoạt vệ sinh cá nhân hàng ngày ông Q không thể tự thực hiện, tất cả các giao dịch dân sự và sinh hoạt phải do bà M thực hiện thay. Bà M làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Văn Q mất năng lực hành vi dân sự để việc thực hiện các giao dịch dân sự được thuận lợi và đảm bảo đúng quy định. Tuy nhiên khi nhận được kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 246/KL-VPYTW ngày 29/4/2026 đã kết luận ông Nguyễn Văn Q hạn chế khả năng nhận thức và điều khiển hành vi (có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành

vi) nên bà **Nguyễn Thị M** thay đổi yêu cầu, yêu cầu Toà án tuyên bố ông **Nguyễn Văn Q** hạn chế năng lực hành vi dân sự.

Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tham gia phiên họp:

- Về việc tuân theo pháp luật của người tiến hành tố tụng: Thẩm phán, Thư ký đã thực hiện đầy đủ quy định tại Điều 366 Bộ luật tố tụng dân sự.

- Về sự chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng: Người yêu cầu đã thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ tố tụng theo quy định của pháp luật, nội dung thay đổi yêu cầu vẫn của bà **M** đảm bảo trong phạm vi giải quyết của Tòa án.

- Về việc giải quyết vụ án: Xét thấy yêu cầu của bà **Nguyễn Thị M** tại phiên họp là đúng quy định của pháp luật, đề nghị Toà án chấp nhận.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 17 - Thành phố Hồ Chí Minh nhận định:

[1] Về tố tụng: Việc thay đổi yêu cầu từ “Tuyên bố một người mất năng hành vi dân sự” sang yêu cầu “Tuyên bố một người hạn chế năng hành vi dân sự” của người yêu cầu là việc dân sự, người bị yêu cầu cư trú tại **xã T, Thành phố Hồ Chí Minh**, nên căn cứ khoản 5; khoản 1, điều 27; khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Nghị quyết số 01/2025/NQ-HĐTP, ngày 27/6/2025 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn thẩm quyền của Tòa án khu vực, vụ việc thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 17 - Thành phố Hồ Chí Minh.

[2] Về nội dung: Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu đề ngày 07/11/2025, ý kiến trình bày của người yêu cầu phù hợp với kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 246/KL-VPYTW ngày 29/4/2026, kết luận ông **Nguyễn Văn Q**, nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: **Tổ B, ấp L, xã T, Thành phố Hồ Chí Minh** đã kết luận như sau: Tại thời điểm giám định đối tượng **Nguyễn Văn Q** bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể di chứng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F20.5. Giai đoạn bệnh thuyên giảm. Đối tượng hạn chế khả năng nhận thức và điều khiển hành vi (có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi), nên yêu cầu Toà án tuyên bố ông **Nguyễn Văn Q** hạn chế năng lực hành vi dân sự của bà **M** là có căn cứ chấp nhận.

[3] Về đề nghị của Viện kiểm sát đúng quy định pháp luật, phù hợp với quan điểm của thẩm phán, nên có căn cứ chấp nhận.

[4] Về lệ phí: Bà **M** có đơn miễn nộp lệ phí do là người cao tuổi, trên 60 tuổi, căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về án phí, lệ phí Tòa án, bà **M** được miễn nộp lệ phí dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ Điều 5, khoản 2 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, các Điều 149, 366, 370, 371, 372 và 378 Bộ luật Tổ tụng dân sự và Nghị quyết số 01/2025/NQ-HĐTP, ngày 27/6/2025 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn thẩm quyền Tòa án nhân dân khu vực;

- Căn cứ khoản 1 Điều 23; các Điều 46, 47, 48, 49, 54, 57 và 58 Bộ luật dân sự;

- Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về án phí, lệ phí Tòa án.

Tuyên bố:

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết của bà **Nguyễn Thị M** về việc “Yêu cầu tuyên bố một người hạn chế năng lực hành vi dân sự”.

Tuyên bố ông **Nguyễn Văn Q**, sinh năm 1972. Số Căn cước công dân 074062001150; Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: **Tổ B, ấp L, xã T, Thành phố Hồ Chí Minh**), là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà **Nguyễn Thị M** được miễn.

3. Về chi phí giám định: Bà **Nguyễn Thị M** phải chịu 6.500.000 (*Sáu triệu năm trăm nghìn*) đồng và đã thanh toán xong.

4. Người yêu cầu có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo, Viện Kiểm sát nhân dân cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 (mười) ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định. Trường hợp người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp thì thời hạn đó được tính kể từ ngày nhận được Quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định này được thông báo hoặc niêm yết./.

Nơi nhận:

- TAND Thành phố Hồ Chí Minh;
- VKSND Thành phố Hồ Chí Minh;
- VKSND khu vực 17 - Thành phố Hồ Chí Minh;
- THADS khu vực 17 - Thành phố Hồ Chí Minh;
- Người yêu cầu;
- Lưu: văn thư, hồ sơ.

THẨM PHÁN

Nguyễn Văn Sô